

Néhány gondolat a nyugatnémet dandár hadtápjának vezetéséről

Írta: Klenner, Dietmar őrnagy

Megjelent: Truppenpraxis, 1976. 8. sz.

Fordította: Bocz János ny. alezredes

A csapatok gyorsasága, mozgékonyasága és tűzereje csak megfelelő vezetés esetén jut érvényre. Az ilyen vezetést jellemzi: az elképzelt erő, az előrelátó tervezés, a helyváltoztatás gyors megértése, gyors reagálás és tevőleges cselekvés.

Ezek az alapelvek a hadtápvezetésre is korlátozás nélkül érvényesek. A gyorsan változó harc helyzet, a magas mozgékonyaság által támasztott követelményeknek csak olyan rugalmas hadtápvezetés – különösen dandár szinten – képes megfelelni, amely reagálási gyorsaság szempontjából összhangban van a harc vezetésével és a hatékony hadtápvezetési rendszer összes lehetőségét kihasználja.

Következőkben javaslatokat ismertetünk a dandár hadtápvezetésére vonatkozóan a gyakorlatok tapasztalatai alapján.

A dandár hadtápvezetési rendszere

A hadsereg vezetési rendszere a vezetés szervezésének, a vezetési eljárásoknak és vezetési eszközöknek szabályozott összehangolásából áll.

A vezetés szervezése szabályozza a vezetési szintek felosztását, a feladatterületeket, az egyes vezető szervek (elemek) együttműködését, valamint a különböző hadtápalegységek szervezését, alkalmazását. Az egyik szabályzat e részhez sorolja a vezetési pontok szervezését is, és meghatározza a dandár HVP (dandár harcálláspont-hátsó) feladatát, berendezését, összeköttetését, szemrevételezését, riasztását, áttelepülésének rendjét és az egyes vezető szervek (elemek) közötti együttműködés rendjét is.

A hadtápvezetési eljárásnak (folyamatnak) bizonyos sajátosságai vannak. A hadtápvezetési folyamat fázisai: a helyzetmegítélés (lényegében a jelentések rendjén alapszik), a tervezés (belértve a hadtáphelyzet értékelését is amely a G4 (htp. vezető törzs) ellátási, javítási és cü. szervek értékelése után a htp.-biztosítás megtervezéséhez vezet), parancskiadás (szemrevételezésre, a hadtáp szabályozására, a hadtáp vezetésére és részintézkedésekre), s végül az ellenőrzés.

A dandár harcálláspont és hadtápvezetési pont közötti távolság indokolja, hogy a harcászati elhatározás meghozatalához bevonják a hadtáptörzs egy részét (G4), amely a harcállásponton értékeli a hadtáphelyzetet és kidolgozza a harcparancsoknak az ellátási és személyügyi pontját. Ez persze nem jelenti azt, hogy a HVP-on a részletes helyzetmegítélést, tervezést, parancsadást és ellenőrzést nem kell elvégezni. A folyamatos hadtápvezetés a H és a HVP közötti megszakítás nélküli információcserén alapszik. A követelmény szerinti összeköttetés fenntartása nehéz. A hadtáptól gyakran igényli az összeköttetés megteremtését „előre”. Ez információkéséssel és idővesztéssel jár. Ez és a hadtápalegységek csapatokhoz viszonyított csekély mozgékonyasága hátrányosan hat a változó helyzethez való rugalmas alkalmazkodásra. (Az ellátás időt igényel.)

Vezetési pontok szervezése

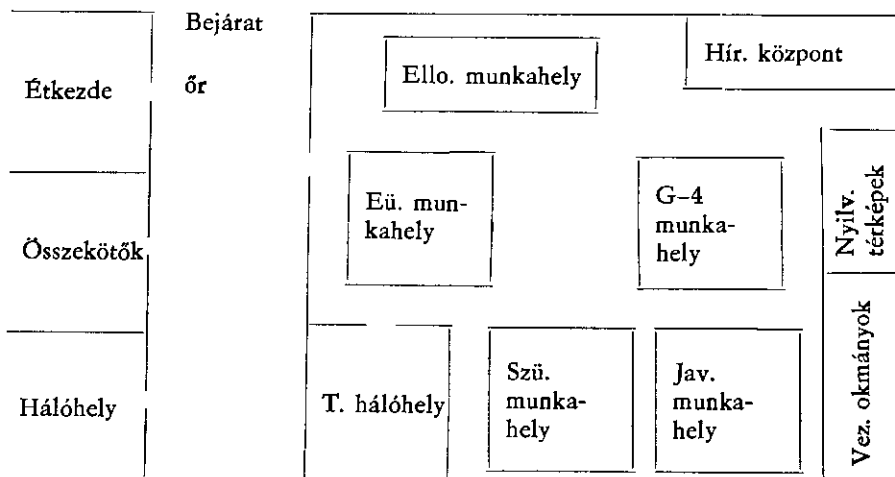
A belső munka megszervezésének fontos feltétele a HVP (harcálláspont-mögöttes) hadműveleti központjának célszerű berendezése és az elegendő áttekinthető és gyorsan megérthető vezetési dokumentáció megléte. Továbbiakban a cikk e két fontos területtel foglalkozik.

Hadtápvezetési pont hadműveleti központjának berendezése

Gyakorlatok tapasztalatai azt mutatják, hogy a hadtápvezetés akkor gyors és optimális, ha az ellátó, javító, egészségügyi törzsek munkahelyeit egy hadműveleti központban integrálják. Ez a megoldás közvetlen kapcsolatot biztosít a szolgálatok között és a G-4 összehangoló munkájához jó, kedvező feltételeket teremt. A helyzettől függően, biztonsági okok miatt a törzsrészlegek külön is települhetnek. A szolgálati ágak gépjárműveit azonban egymástól mindig távol kell telepíteni. Hadműveleti központ berendezésére legcélszerűbb egy nagy helyiség, amelyben több benyíló van. A hadműveleti központ célszerű felosztását az 1. sz. ábra mutatja.

1. sz. ábra

Htp. hadműveleti központ berendezése

Vezetési segédokmányok

A hadtápvezetés különböző információkon alapszik. Ezek vezetési segédokmányokban, szabályzatokban, intézkedésekben, valamint parancsokban, jelentésekben és tájékoztatókban találhatóak meg.

Vezetési segédokmányok a vezetés olyan segédeszközei, mint térképek, táblázatok, vázlatok, statisztikák, tervek, és áttekintő lapok, amelyek

- a mindenfajta információt célszerűen rendezik, összesítik és könnyen áttekinthetővé teszik;
- lehetővé teszik a gyors értékelést, valamint
- az idő- és mozgási tényezőket optikailag (vizuálisan) hatékonyan tükrözik, s így elősegítik a vezetési folyamatok meggyorsítását.

Vezetési segédeszközök rendeltetése:

A hadtápvezetésben különös jelentőséggel bírnak a vezetési segédeszközök, mivel a hadtápjelentésekből, parancsokból stb. kapott adatokat szemléltetni, rendezni és értékelni kell.

Helyzetváltozásról különösen a helyzetmegítélés időszakában van szó, amelyhez új adatokat kell beszerezni és azokat szemléltető, értékelő és átadható formában kell tartani és feldolgozni. Többek között ettől függ a vezetés helyesége. A fent elmondottakból kiindulva a G-4 (htp. vezető törzs) munkahelyén a következő okmányok vezetése javasolt.

G-4 okmányai:

a) fontosabb feladatok:

- hadtáphelyzet értékelése és a hadtápokmányok vezetése;
- települési helyek felosztása, biztosítás és forgalomirányítás;
- a hadtápvezetés és hadtápagegységek alkalmazásának megtervezése;
- parancskiadás;
- polgári hatóságokkal kapcsolatos tevékenység összehangolása;
- hadtáphíradás;
- az alá- és mellérendelt munkahelyek tevékenységének összehangolása, illetve elősegítése (pl a H tájékoztatása).

b) A szabályzat a következő okmányok vezetését írja elő:

- 1:50 000 méretarányú nyilvántartó térkép;
- 1:250 000 méretarányú nyilvántartó térkép;
- a dandár alegységeinek csoportosítása;
- személyi és technikai „kell”, „van”;
- hadtáphelyzet;
- jelentések felterjesztésének rendje (S-1-gyel közösen).

A feladat teljesítésének és a vezetési folyamat ismételt újratekzésének biztosítása érdekében a G-4-nek a helyzetértékeléshez a következő adatok szükségesek:

- a dandár HVP személyi és technikai helyzete;
- az összeköttetés (hírvivők, híradás) helyzete;
- az ellátó, javító és egészségügyi területek ellátási helyzete;
- összefoglaló hadtápjelentések elkészítéséhez szükséges adatok;
- a hadtápvezetés, a parancskiadás és az ellenőrzés adott helyzete;

- az ellenség általános helyzete;
- saját csapatok elhelyezése;
- hadműveleti terv.

A fenti adatok egy részét a nyilvántartó térképek tükrözik. A többi adat bekérhető, vagy írásos segédanyagokban rögzíthetők.

A hadtápvezetés folyamata

A szabályzat vezetést egy olyan célirányos mindig visszatérő és önmagába záródó gondolkodási és tevékenységi folyamatként határozza meg, amely minden szinten és területen megtalálható.

A következőkben bizonyítjuk, hogy a vezetés egyes fázisaiban megtalálható, a helyzetmegítélés, a tervezés, a parancskiadás és az ellenőrzés, bár azok a különböző fázisokban nem azonos súllyal mutatkoznak. A cikk ezen része foglalkozik a hadműveleti és hadtápbiztosítási terv összehangolásának, a HVP munkahelyei együttműködésének és az időbeni összehangolás kérdéseivel is.

A vezetés folyamatát az alábbi példán keresztül mutatjuk be:

a) Kiindulási helyzet.

A hadosztály hadműveleti terve szerint a dandár támadásból védelembe megy át. A halogató erők a védelemhez való felkészülésre két napot biztosítanak. A dandár hadtáp áttelepítése szükséges. A következő hadtápproblémák gyors megoldásra várnak: zavarok a tüzérségi lőszerellátásban, az egyik zászlóalj üzemanyag-szállítótere megsemmisült, a 3. javítási fokozatban erős függés a pótalkatrészekről, sebesültszállító gépjármű hiánya a 2. zászlóaljnál, a hiányzó szállítótér miatt nehézség a csapatszállításban. A hadosztály előzetes intézkedéséről a G-4-et rádióon értesítik. A G-4-et (a htp. tö. egy részét) a dandár H-ra vezényelték.

b) 1. Fázis (2 óra)

A G-4-et bevonják a harcászati vezetésbe. Résztvesz a tervezésben, a helyzetmegítélésben, amelyben a következő kérdésekkel kapcsolatban foglal állást:

- a terület felosztása;
- forgalomirányítás, (utak) úthálózat;
- anyagi készletek, szükséglet;
- hadtápalegységek teljesítőképessége;
- ellenség hatása;
- időjárás hatása;
- lehetőségek, hiányosságok felszámolása (saját és az előljáró erőivel);
- következtetés - a harcfeladat teljesítésére a parancsnok által figyelembe vett lehetőségek hadtáp szempontjából mennyire teljesíthetők. Ez a hadtáphelyzet értékelése harcászati szempontból.

c) 2. Fázis (45 perc)

A G-4 visszatér a HVP-re és 30 perc alatt az 50 000-es térképen ismerteti a helyzetet.

Résztvevők:

HVP parancsnoka, S-4 tiszthelyettes, ellátó tiszt, dd. műszaki tiszt, HVP hírközpont pk., dd. vezető orvos, közigazgatási tiszt, személyügyi tiszt, törzsszá-
zad kiegészítő tisztje (a tartalék H parancsnoka).

A helyzetismertetés tartalma:

- helyzet;
- feladattisztázás;
- tervezett harcvezetés;
- ismert zavaró tényezők;
- a hadtáp-helyzetmegítélés irányvonala;
- munkaterv.

d) 3. Fázis (1–1,5 óra)

A munkahelyeken egyidőben megkezdődik a hadtáphelyzet értékelése.

Tisztázni kell:

- az okmányok tükrözik-e a legújabb helyzetet?
- új adatok érkezése várható-e?
- szükséges-e kiegészítő adatok beszerzése?

Tervezés (ki kell dolgozni)

G-4: területfelosztás, forgalomirányítás, utasítás a szemrevételezésre, jelentéstervezet az előljáróknak.

Ellátó szolg.: készletek értékelése, szükséglet, van, a hiányok pótlása, a különböző lehetőségek előnye és hátránya.

Javító szolg.: technikai meghibásodás, javítási lehetőség, a szükséglet fedezése, pótalkatrész-ellátás.

Eü. szolg.: sebesültek, eü. intézetek felvevő- és teljesítőképessége, eü. anyagellátás, a különböző lehetőségek előnye, hátránya.

S-1 munkahely: a híradással és a közigazgatással kapcsolatos helyzetet értékeli.

Parancskiadás (ki kell dolgozni):

- részintézkedések a folyó hadtápbiztosításra;
- utasítás a kiegészítő adatok beszerzésére;
- hadtápparancs és harcparancs hadtáppontjának kidolgozása.

Ellenőrzés:

- beérkező jelentések ellenőrzése, értékelése;
- a kiadott parancsok végrehajtásának ellenőrzése;

e) 4. Fázis (3–5 óra)

A vezetési folyamat legfontosabb szakasza a 4. fázis. Ebben a szakaszban a különböző szakterületek vezetői először jelentik a helyzetértékelésüket, majd megkezdődik a tervezés. A tervezés első szakaszában meghatározzák a hadtápbiztosítás lehetőségeit, majd összevetik a lehetséges megoldások előnyeit és hátrányait, megfogalmazzák az előljárónak szóló jelentést, a szükséges együttműködési rendszabályokat kihirdetik, s végül a dandár hadtápbiztosítási tervét felvázolják az 50 000-es térképre.

Parancskiadás időszakában történik:

- a helyzettől függően felkészülnek a hadtápparancs szerkesztésére szakterületenként (harcban ez ritkán lehetséges);
- kidolgozzák a hadtápparancsot és a harcparancs 4. (hadtáp és személyügy) pontját (parancs készíthető grafikusán is vagy írásban grafikus melléklettel);

- a hadtápbiztosítási tervet oleátán és a harcparancs 4. pontját futárral elküldik a harcálláspontra;
- a G-4 összeállítja a hadtápparancsot, sokszorosítja azt és megküldi a végrehajtóknak;
- az előljárót és a szomszédokat tájékoztatják, a megfelelő magyarázatokat csatolják;
- a vezetési segédokmányok adatait felfrissítik.

Az ellenőrzés tartalmazza: az általános szolgálati ellenőrzést; a meghatározott jelentési rend betartásának figyelését. A végrehajtásra, elhelyezésre és az állapotra vonatkozó jelentések bekérését, valamint vezető állománnyal történő megbeszéléseket. Az ellenőrzésnek ügyelni kell arra is, hogy a törzsmunka időszakában bekövetkezett változásokat a tervezésnél figyelembe vegyék.

A fenti időelosztás szerint tehát a hadtáp törzsmunkára a harcászati tervezés végétől az első ellenőrzés megkezdéséig 6-8 órát használtak fel.

A hadtápvezetés folyamatának meggyorsítása

A példákban kialakított helyzetben a hadtápvezetésre optimális idő áll rendelkezésre, amely gyorsan változó harc helyzetben ritkán fordul elő. Természetesen időhiány esetén is törekedni kell a fenti eljárás betartására és főleg arra, hogy a szakterületek is részt vehessenek egy részletes hadtápbiztosítási terv kidolgozásában.

A következőkben a vezetés meggyorsításának néhány lehetőségét említjük meg.

1. A harcállásponton a tervezésben nem csak a G-4, hanem a személyügyi, az ellátó, a műszaki (technikai) tiszt és a vezetőorvos is részt vesz. Itt kidolgozzák a hadtápbiztosítási tervet és a hadtáp-parancs alapjait. Ezt a hordozható vezetési segédokmányok lehetővé teszik.

2. A G-4 eltekint a helyzetmegítéléstől (2. fázis). A harcfeladatot, a hadműveleti tervet és a hadtáphelyzet értékelés irányelveit futárral küldi meg a HVP-re, így ott távollétében megkezdődhet a 3. fázis.

3. A G-4 lerövidíti a 4. fázis idejét, úgy, hogy a szakterületek vezetőit nem egyidőben, hanem külön-külön hallgatja meg, az összehangolás kérdéseiben pedig önállóan dönt.

4. A 3. fázis ideje csökkenthető úgy is, hogy a G-4 előtervez, s ezzel a szakterületek munkáját szorosabban összeköti.

5. Az időmegtakarítás még a következő rendszabályokkal is elérhető:

- a tervezés fontosabb részadatait kidolgozásuk után rögtön továbbítják a H-re;

- egyes feladatok végrehajtásának megkezdését részintézkedéssel még a vezetési folyamat időszakában elrendelik;

- már a tervezési időszaknak végén szóbeli parancsot adnak a hadtápalegység parancsnokoknak, írásbeli hadtápparancs csak ezután készül el.

Az 5. számú ábrán világosan látható, hogy a vezetési folyamat mindig viszsztatérő, egymással összefonódó vezetési eljárásból áll. Fontos, hogy ezek a fázisok bármilyen esetben is megtalálhatók legyenek.

Igen nehéz egyrésről a változó helyzetre gyorsan reagálni, másrésről kielégítően részletes és pontos törzsmunkát végezni. A megoldás mindig egy kompromisszum lesz.